

Abonnement pour un an
300 piastres
Edition spéciale 500 ptrs.

Adresse:
"IDJTIHAD," Constantinople

Téléph. St. 865
XXII ème ANNÉE
1926,15 Novembre No216

اجتهاد

IDJTIHAD

علمی ، ادبی ، اقتصادی مجموعہ

آبوثمان : سنہ لثی [۲۴ نسخہ]
تورکیا ایچون ۲ ، خارج ایچون
۳ ، اعلا کاغذ لیسنی ۵ لیرادر .

ادارہ خانہ سی :
جغال اوغلندہ « اجتهاد ٹہوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵
یکرمی ایکینیجی سنہ

نومرو ۲۱۶-۱۵ تشرین ثانی ۹۲۶

شاعر فردوسی

H. Heine

آلمان شاعری هاینه

آنتون آدمی واردر ، کوموش آدمی واردر ! بر فقیر ،
تومن [۱] دن بحث ایدر ایه مسئله کوموشدر ، سوله مک ایستدیکی
کوموش تومن در ؛ فقط بر پرنسک ، بر شاهک آغزند کی تومن
دائما آلتوندر بر شاه آلتون تومن دن باشقه سنی نه آلیرنه دویور .
ایشته بر چوق مراد کیمسه لر بویه دوشونور لر . شاهنامه
اثر مشهور و مکملنک مؤلفی فردوسی ده بویه دوشونور ایدی
او ، شاهک امر و اراده سنه امثالاً بو معظم قصیده تاریخیه یی
یازدی ، شاه بولک هر مصرعی ایچون بر تومن وعد ایتشدی .

کل اون آلتی دفعه آچدی وصولدی ؛ بلبلده اولنک ایچون
اون آلتی دفعه اودی ووصولدی . بوزمان (اون آلتی سنه)
اثناسنده شاعر نسج افکار ایتکدن عبارت اولان صنعتنک
باشنده کیجه کوندوز مشغول اولدی و شعرنک معظم قالیچه سنی
دوقونور ایدی . اوقالیچه معظمده وطنک وقایع مشهوره سنی
فارسستان قرالارنک حکایات قدیمه سنی غایت لطیف بر طرز
شاعرانه ده تصویر ایتشدی . اوقومک سودیکی اوقهرمانلر حرکات
شجاعانه لرله ، وقوعات غریبه لرله ، سحر بازله و شیطانلر قارشو
اولان محاربه لرله کسوه شعره صارلمشدی ؛ بوتون بو شیرلغایت
تقیدکارانه عرب اسلوبی و فسونکار چچکارایله چارچوله نمشدی .
هیئت مجموعه سی جانی ، عظمتی بر لوحه تشکیل ایدیور ایدی که
رنکارنک شعشه لرله ضیائشار و ایران شعاع مقدسک خطوط
سمایه سیله منلاطم کبیدی . شاعرک قلبنده لایتغیر بر صورنده
فروغ افشان اولان آتش معبدنک ابتدائی ، صاف و روحانی
ضیای اثرده کورونیور ایدی .

ایکی بوزیک بتدن عبارت اولان شاهنامه یی بیتیرنجه صورت
میضه سنی حامی معظمه ، شاهه کوندردی . شاهک اعزام
ایتدیکی سیاهیلر فردوسی یی (غزنه) نک صیجاق حاملرنده ،
بر بانو سالوننده بولدی . سیاهیلر دن هر بری حامل اولدقلری
برر طور با پاره یی شاعرک خاکپاشه دیز چوکهرک قویدیلر ؛
بونلر او بونوک شعرک اجرتی ایدی . شاعر ، سرعنه طور بالری
آچدی ، اوزون زماندن بری محروم قالمش اولدینی بو عالی معدنک ،
آلتونک منظره سیله روحی تسریر ایده جکدی ؛ فقط اون شاشقین
بر حاله دوچار ایدنه جک بر منظره قارشوسنده قالدی ، چونکه
طور بالرک محتوی اولدینی باره لر کوموشدی ، عادی کوموش تومن لردن
عبارتدی ؛ مقداری ده تقریباً ایکی بوزیک ایدی .

بونک اوزرینه شاعر بر آجی قهقهه قوپاردی و بو آجی قهقهه
ایله پاره نک مجموعه یی اوچ مساوی قسه تقسیم ایتدی ایکسینی
شاهک سیاه ساعیلرینه و بری ده حمامده کندیته خدمت ایدن
آدمه بخشش اوله زق ویردی . بوندن صکرده سیاحت صواباسنی
آلدی و پایتختی ترک ایتدی . شهرک قپوسنده استحقار واستخفاف
ایله قوندورالرنک توزینی سیکدی .

[۱] عجم مسکوکاتندردر .

اورته ده وارداتندن ویرکی آلمه جق بر تک دکان
واردر . بو دکانک وارداتی بولمق ده اوقدر مشکل بر
ایش دکلدردر . بو وارداتک سنوی حاصلاتندن یوزده
یکرمیسی ، یکرمی بشنی دکانک صاحبندن ایسته یوب
منافع عمومی ایچون مختلف مقصدلرایله ایشله یین مؤسسات
آراسنده تقسیم ایتک یولی وار ایکن نیچون اوقدر
قاریشیق ، مصرفی و مزعج بر یول تعقیب اید بلسکده در ؟
قالدی که املاک اوزرندن آلتان ویرکی شکلری
یوقاریده اسملری ذکر ایتدی کمز دوت نوشته ده منحصر
دکلدردر . اولردن باشقه قونطوراتلر اوزرندن ده رسملر
آلتمده در ، بر کره قونطورات کاغدی بدللری وار ، که
بو حکومت عائددر بدل ایجار اوزرندن نسبت معینه ده آلتان
پولرک بدللری واردر که بوده حکومت عائددر . صوکره بلدیله لر
ایچون قونطورات خرجلری آلمده در .

ظن ایدی یوز که بویاضاحات ، معین بر منبع واردات
اوزرندن مختلف مؤسسه لر ایچون مختلف شکللرده و مختلف
واسطه لرایله بر طاقم ویرکیلر ، رسملر آلتاسنده کی غیر معقولاتی
اثباته کافی کلیر . اکر بواصوللرایله تحصیل تکلیفه دوام ایدیلر
ایسه نتیجه ده متضرر اوله جق یا لکنر املاک صاحب لری دکلدردر ؛
عینی زمانده مصارفک و معاملاتک ترایدندن دولای
بالذات ویرکیدن استفاده ایدنه جک اولان حکومت
و بلدیله مؤسسه لرینک متضرر اوله جق شبهه سزدر .

اوحالده عجبا بو غریب و مشکل تحصیل تکالیف
اصولنه نهایت ویرمک ممکن اولامازمی ؟

دنیلدیکنه کوره مثلاً (مصر) ده املاک اوزرندن بر
قلمده ویرکی آلمده ایش . صوکره حکومت بوضورتله
آلتان ویرکیلرک حاصلاتی دوائر و بلدیله ره توزیع
ایتسکده ایش . (مصر) ده املاک ویرکیلری نه شکله
بر الدن طرح ، جبایت ایدیلیور ؟ صوکره نه شکله
علاقه دار دوائر آراسنده تقسیم اولونیور ؟ فکری مزجه
بو نقطه نظر دن مالی اصلاحات یایمق ایچون بواصوللرک
تدقیقی فائده لیدر . هر حالده معین بر منبع ثروت اوزرندن
متعدد و قاریشیق یوللردن واردات تحصیل یرینه ده
بسیط اصوللر اقامه ایتک چاره لری تحری ایدیلیدر .

محمد عامر

« اکر او، انسانلرک معنادی اولدینی اوزره وعدایتدیکی شیئی انجام ایتشمش، دوغورودن دوغورویه وعدینی طوتماش اولسهیدی اصلا شکایت ایتیهجک ایدم؛ فقط عفوی غیر قابل اولان شی بنی سوزلرینک ایکی معناسیله، بونک ضمننده مندمیج اولان حیلله ایله موجب نفرت بر صورتده آلداتمش اوله سیدر. او ووقور هیئتلی، اندام و اوضاعنه لایق بر آدمدی؛ کره زمین اوزرنده آز کیمسه اوکا بکزدی. بو، تپه دن طیرناغه قدر بر شاه ایدی. او، قبه سماده کی کونش کی، بلند و عالینجانب بر کوزله سزه باقاردی؛ او، حقیقت و شرف آدمی ایدی و معافیله بنی آلداندی. »

شاعر یوله دوشوندی.

محمد شاه کوزله طعام ایتشدی و فکری نشئه لی، کفی یرنده ایدی. سرایک باغچه سنده ایدی. غروب دن صوکره کی ضیالر ایچنده، لطیف بر سرینلک سرین، رقیق زهرمه لر نشر ایدن فسقیه لی چشمه نك یاننده، بر قبرضی مندره او طور مشدی. اطرافنده بندکانی، باشلری اُکیک و حرمتکار بر وضعیت آلمشلدی. بونلرک آراسنده کوزده سی عنصری ده بولونیور ایدی. آتلیاری دار و قوللی کارقدیم و ازولر ایچنده پارلاق و درلودرلو رنکارده بر چوق چیچکار آچلمده ایدی. او طه لقلر کی ایچنه، اوزون بویلی خرما آغاچلری یشیل پیلازه لریله نازان نازان سالانیور ایدی. سس سز و حرکت سز طوران سرو آغاچلری یوکسلور و درین تغلیات ایچنده کندینی غائب ایتمش کی کورونیور ایدی. بردنبره هارپ ک نغمه لری عکس ایتکه باشلادی. بوکا برده طاتلی، اسرار آلود شرقی رفاقت ایدیور ایدی.

شاه بردنبره تپتردهی و صیچرار کی فالقدی، صانکه بر سحر و فسوته طو تولمشدی. باغبارق صوردی :

— بو شرقینک کفته سی کیمکدر ؟ ...

بو سئواله مخاطب اولان عنصری جواب ویردی .

— بونی فردوسی انشاد ایتشدر .

شاء تمامیه مهوت بر حالده :

— فردوسی .

دیدی و بر رؤیادن چیقار کی صوردی :

— اوزره دهر ؟ او شهرت شعار شاعر نصادر ؟

عنصری جواب ویردی .

— فردوسی پک اوزون زماندنبری احتیاج و سفالت

ایچنده یا شایور، مسقط الرأسی اولان (طوس) دهر ؛ اوراده بر کوچوک باغچه سی وار .

محمد شاه، بر قاچ ثایه سس سز طوردی و صوکره :

— عنصری، دیدی، امر و اراده مستعجلدر : آخور-

لر مه کیت و همان یوز قاطر والی دهوه انتخاب ایت . اونلره، انسانلک قلبنی تسریر ایدجک بوتون خزائی یوکلله جکسک ؛ لطیف مجوهرات ایله آثار صنعت، محتشم ملبوسات،

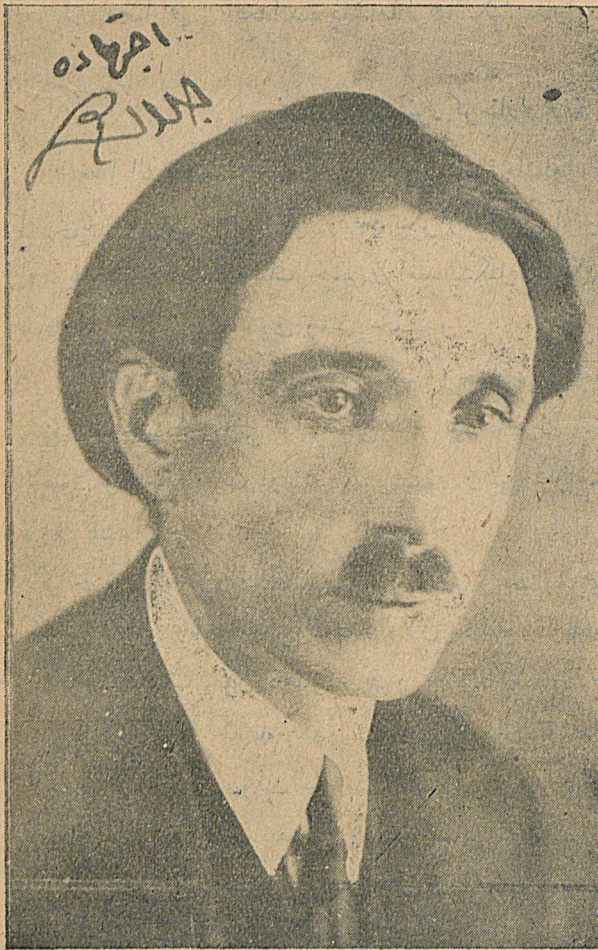
آبانوسدن و یاخود سالتادن، فیل دیشندن و یاخود پورسه لاندن معمول اشیائی بیتیه تحمیل ایده جکسک . مارپوچلری فاس مشینندن یالیش، عنبردن حلقه لرله ترین قیلنمش و سما کی ماوی تورقوازله مینالانمش نارکیه لری اونوتا . اوزرلری صنعتکارانه قلمکار ایشلنمش کوموش و ازولری، عتیق قابارتنه لرله احاطه ایدلش آلتون قوپه لری و هردرلو مرجان و صدف حلیاتی ده آل . جنت قوئی تویندن صورغوچلره بیاض موسلیندن صارقلرده کوتور و کدناک الک نادر پارس، سمور و صوموسموری پوستلری ده اونوتا . بونلره کشمیر شالاری ایکن معمول قیمتمدار دیالری و حوزة اداره مده کی مملکتلرده یاییلان الک کوزل خالیلری علاوه ایتکی ده خاطر کدن چیقارما . بونلره آلتون و کوش قاقه لی چلیکدن معمول مکلف اسلحه و طاشلارله ایشلنمش لطیف بیکیر حاشه لری ده علاوه ایت ؛ اوزرلرینه یاغلی بویاشطارتلی رسملر یالیش چین بخوردانلری ده آل و ایچلری شکرله مه لرله، هندستانک الک نفیس بهاراتی و قوقولریله دولدور ؛ بوتون بو کوزل شیلره اوق کی سرعتلی بر دوزینه عرب آتی و کدناک بر دوزینه طوچ اعضالی و مشاقه متحمل زنجی اسیره علاوه ایت . ای، بنم بندهم عنصری، یوشیلرک جمله سنی مستحجاً هان یوله چیق (طوس) ده بویوک شاعرمن فردوسی، سلام مخبانه مه برابر، برتخفه شرف و شهرت اولق اوزه کوتور ...!

عنصری، شاهک اراده سنی یرینه کتیردی ؛ قاطرلره دهوه لره اوقدر قیمتمدار هدایا تحمیل ایدی که بوتون بر ابالتک سنوی ویرکوسنه معادل ایدی . اوچ کون تدارکاتدن صوکره پایتختدن حرکت ایدی و غلبه لی اردوسیله یوله قویولدی . بالذات عنصری بو کاریانک باشنده آت اوزرنده بولنیور و قوماندانلق سنجاغنی طوتیور ایدی .

سیاحتلرینک سکنجی کونی (طوس) ه واردیلر . شهر بر طاغک اتکنده ایدی . جنوب قپوسندن کاربان کیردی : کاربانک رفاقتنده کی موزیقلر چالیور و شوق و مسرت نعره لری آتلیور ایدی . طاوولارله کچی بویونوزندن بورولرک صدارلی اطرافده عکس ایدیور و ظفر شرقیلری هواده یوکسلور ایدی . دهوه لری سوق ایدنلر اجرای شادمانی ایدیورلر و یوکسک سسله تهلیلات و تکبیرات ترم ایله یورلرایدی ؛ فقط عین زمانده شهرک دیگر اوجنده کی شمال قپوسندن بر ماتم آلائی چقیور، شاعر فردوسینک جنازه سنی هزاره کوتوریور ایدی ...!

مطالعه مترجم : ترجمه محمد انیس

فردوسی، سلطان محمود غزنوی نامنه شهنامه نی ترتیب و انشاد ایتش و بونک ایچون موعود اجرت ویرله مش اوله سی اوزرینه متأثراً یوز بیتدن عبارت بر هجویه یازمشدر . هم بونی و همده شهنامه نك ایکی دفعه اوتوز بیک (یعنی آتیش بیک) اولدنی هجویه سنده ذکر ایدیور و هجویه نك شو بیتلری، اصل و ترجمه لریله برابر اشاغیاه درج ایدلشدر :

عزیز اجتهاد بولداشمن و مرکزیده شاعرمن مجله-اشریک
Djélal Sahir Bey

دنیایی یاراتانه

ای آنک بو بونک صنعتکار ، لایق بو اثر سکا !
خط ، شکل ، فوقو ، سس ، رنگ ..
چشید چشید ویر بر لر ،
ضایبسنر کوزلاکبار .

عینی شیده هر زمان ده کیشهن باشقا معنا ،
هر شیی بر برینه باغلایان عینی آهنگ .
چیزدرک ، بویایارق ، سوسله بهرک ، اویارق
اللهم ، بودنیایی نه کوزل یاراتمشک !

صو کرا ، بو کوزلاک
حیرانر لازم دیه

ایجنه بر هیجان آخده سی قویارق
برسوروات و میک کولچه لری آتمشک !

ه تشرین اول ۱۹۱۶

مجله ساهر

متروک قادیئر

باشلرینه برسدیر یایارق برر طاشی
ساحلده دیزیلدیلر هپسی غروبه قارشی ..
« بورده سودک و بورده ترک ایدیلدک ! » دیدیلر ،
صو کرا ، اولهن کونشه باقوب ایکیلده دیلر ؛
هجرانی کوزلرنده صولوق لاله رنگلری ،
محزون آلینلرنده پریشان چلنکلی ...
غملرله چه په چه وره صاریلش آلینلری ؛
کولسکه لکلرده شرقت اومتروک قادیئلری ؛
« مادامکه ترک ایدیلدک : باری اولسه ک ! » دیدیلر
وقالنسنر دوداقلرله افقه کولومسه دیلر ...

۹ نisan ۱۹۱۶

جودت قدرت

بسی زنج بر دم درس سالسی
عجم زنده کردم بدین فارسی

ترجهمی : « بو اوتوز سنه ظارنده چوق زحمت چکدم ،
بوفارسی ایله عجمی احیا ایتدم . »

* *

ا کر شاه راشاه بودی پدر
بسر بر نهادی صراتاج زر .

ترجهمی : « ا کر شاهک پدری شاه اولسهیدی نیم باشمه
آلتون تاج قویاردی . » بو حالده آلمان شاعری هاینه ، فردوسی به
عابد یازمش اولهینی منظومه ده اوچ سهوه دوشمشدر : اوله
شاهک اسمی دیندیک کی محمد دکل ، محمودر ؛ ثانیاً شهنامه
ایکی یوز بیک بیتدن عبارت اولایوب آتش بیک بیتدر ،
وثالماً فردوسی شهنامه یی اون آلتی سنه ده دکل اوتوز سنه ده
یازمشدر .

م . ا .